

Kleine kinderen
Grote
Kansen

Kleine kinderen
Grote
Kansen

A photograph of wooden letter blocks on a wooden surface. The word 'DATA' is spelled out in a wooden tray. Other blocks with letters like 'A', 'B', 'C', 'E', 'L', 'R' are scattered around. The background is a blue gradient with a white circular shape on the right.

Lerend Netwerk III 29 november 2022

Bewust(er) omgaan met data
als hefboom voor grote onderwijskansen!

Informatiegeletterdheid: een essentiële 21ste eeuwse vaardigheid

Roos Van Gasse

School maken in een informatierijke omgeving

← adviezen

: Gevalideerde toetsen einde basisonderwijs: hefboom voor kwaliteit?

Advies over de randvoorwaarden voor gevalideerde toetsen als instrument voor interne kwaliteitszorg op schoolniveau

MIJN ONDERWIJS Vlaanderen is onderwijs & vorming

Mijn sites

Startpagina Alle documenten Mijn gedeelde documenten Mijn profiel **Dataloop**

Dataloop

Mijn Onderwijs Beheerde

Afwezigheden - leerlingen (SO)
Bekijk de problematische afwezigheden en de ziektes voor de leerlingen die in jouw school zijn ingeschreven op 30 juni

Leerlingenaantallen en -kenmerken (CLB)
Bekijk hoeveel leerlingen er school liepen bij jou en bekijk het aantal aantekkers op buurt, schooltoelage... van je scholen
De eerste keer opstarten kan tot 30 seconden duren.

Leerlingenaantallen (aangevuld met voorlopige gegevens van 2019-2020)
Bekijk op een grafiek, tabel of landkaart hoeveel leerlingen er school liepen bij jou
De eerste keer opstarten kan tot 30 seconden duren.

Laatste update: 9 maart 2020

PODCAST

Elke kleuter moet voortaan een taaltest afleggen

Elke kleuter in Vlaanderen moet sinds dit schooljaar getest worden. Nee, niet die test met die neuswissers, wel met een taaltest. De taaltest gaat na hoe goed kleuters Nederlands begrijpen, zodat kinderen met voldoende kennis aan het eerste leerjaar kunnen beginnen.

Dinsdag 26 oktober 2021 om 17.00 uur

“Omdat er zoveel informatie toekomt, ga ik zelf niet op zoek naar informatie, of toch heel weinig. Meestal stuurt al wie iets doet voor onderwijs of die iets beoogt sowieso mails naar scholen”

(Patrick, schoolleider basisonderwijs)

“Ik weet niet of informatie zo belangrijk is voor veranderingsprocessen op school. Je ziet dat zelf ook. Je krijgt alleen een cijfermatige bevestiging van wat je al lang weet.”

(Kristin, schoolleider secundair onderwijs)

Informatiegeletterdheid is een essentiële 21ste vaardigheid

“De context, de maatschappij, de veranderingen, de immigratiestroom, die dingen. Al die maatschappelijke dingen zijn ook wel heel belangrijk en heel relevant. Je kan niet schooltje spelen op jezelf.”

(Farik, schoolleider secundair onderwijs)

“Het beter opvolgen van leerlingen. Dat is allemaal heel erg schoon, maar als ge er 250 hebt...”

(Jessy, leerkracht secundair onderwijs)

Vandaag neem ik jullie mee in...

- Het *waarom* van informatiegebruik
- Het *wat* en *hoe* van informatiegebruik
- Het *wat* van informatiegeletterdheid
- Drie lessen uit onderzoek

Waarom informatiegebruik?

Scholen die planmatig gebruik maken van informatie zijn effectiever dan andere scholen

- Schoolniveau:
o.a., meer samenwerking, sterkere doelgerichtheid → samen school maken
- Schoolleiders en leraren:
o.a., professionele houding, reflectie, beter leiderschap, efficiëntie
- T.a.v. leerlingen en leerresultaten
o.a., effectiever lesgeven, differentiatie,

Wat is informatie-gebruik

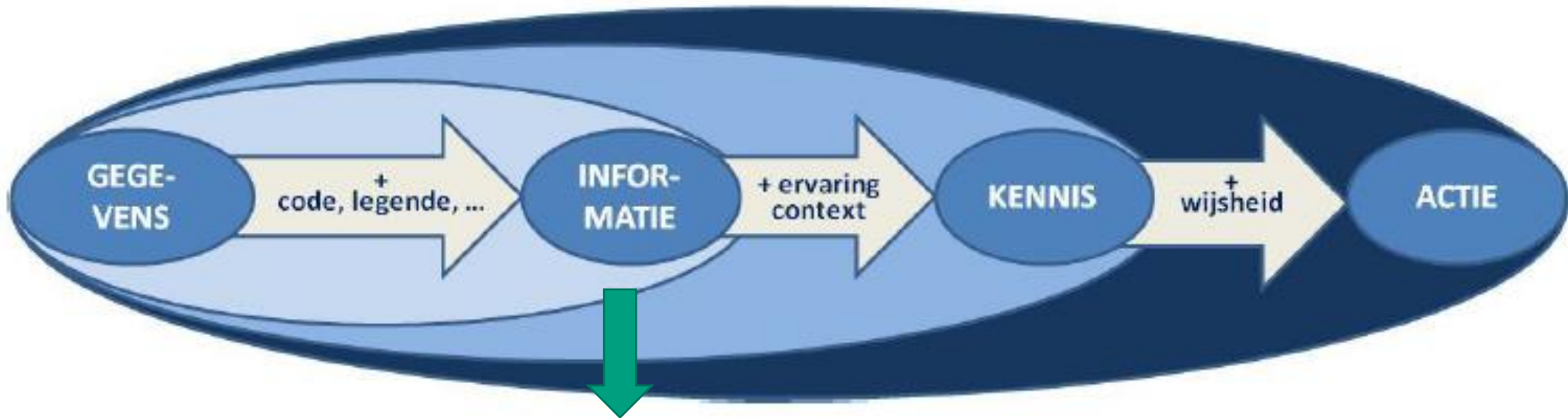
Wat is informatie?

Als ik het heb over 'data', dan denk jij aan...

Wat is informatie-gebruik

Wat is informatie?

Kwantitatief	Kwalitatief
Vragenlijst	Documentanalyse
Toetsen	Interviews / focusgroepen
Data-banken	Observaties

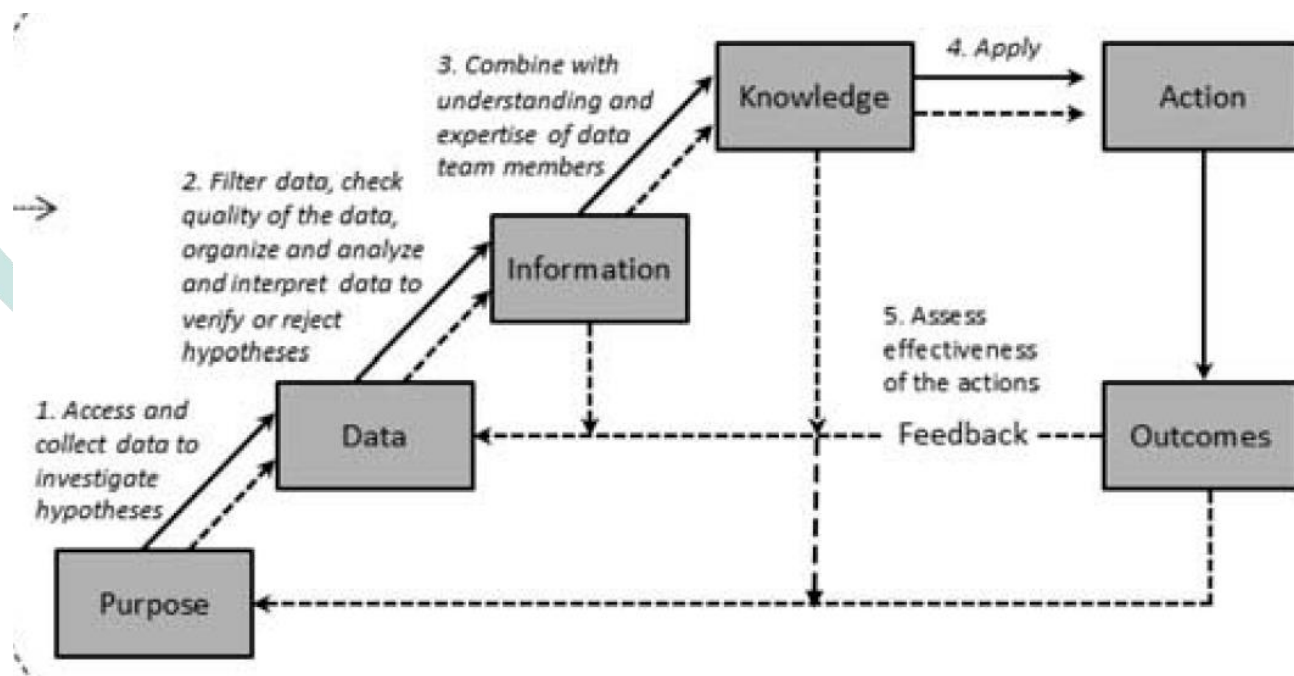
Wat is informatie-gebruik

Wat is informatie?

	Context	Input	Proces	Output
Macro	Op til staande innovaties (vb. tablets)	Verdeling SES over Vlaamse scholen	Onderzoek naar beleidsvoerend vermogen	Peilingen, PISA, ...
Regio	Beleidskeuzes van de koepel	Schoolloopbanen in de scholengemeenschap	Vormgeving zorg in andere scholen	Prestaties op IDP of OVSG-proef
Meso	Omgevingsanalyse van de school	Kenmerken leerlingenpopulatie	Kwaliteit van methode	Slaagpercentages vervolgonderwijs
Micro	Verwachtingen van ouders	Voorkennis van leerlingen	Informatie over vriendschappen	Leerprestaties van leerlingen

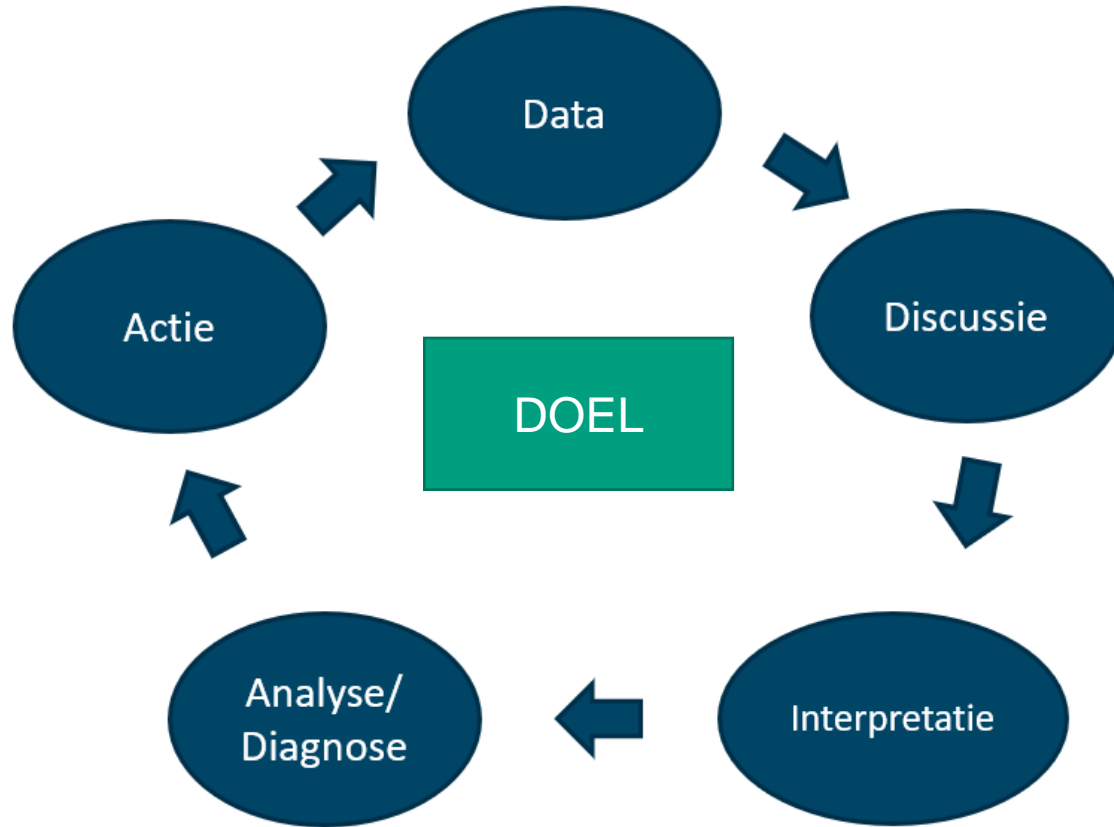
Wat is informatie-gebruik

Wat is informatiegebruik?

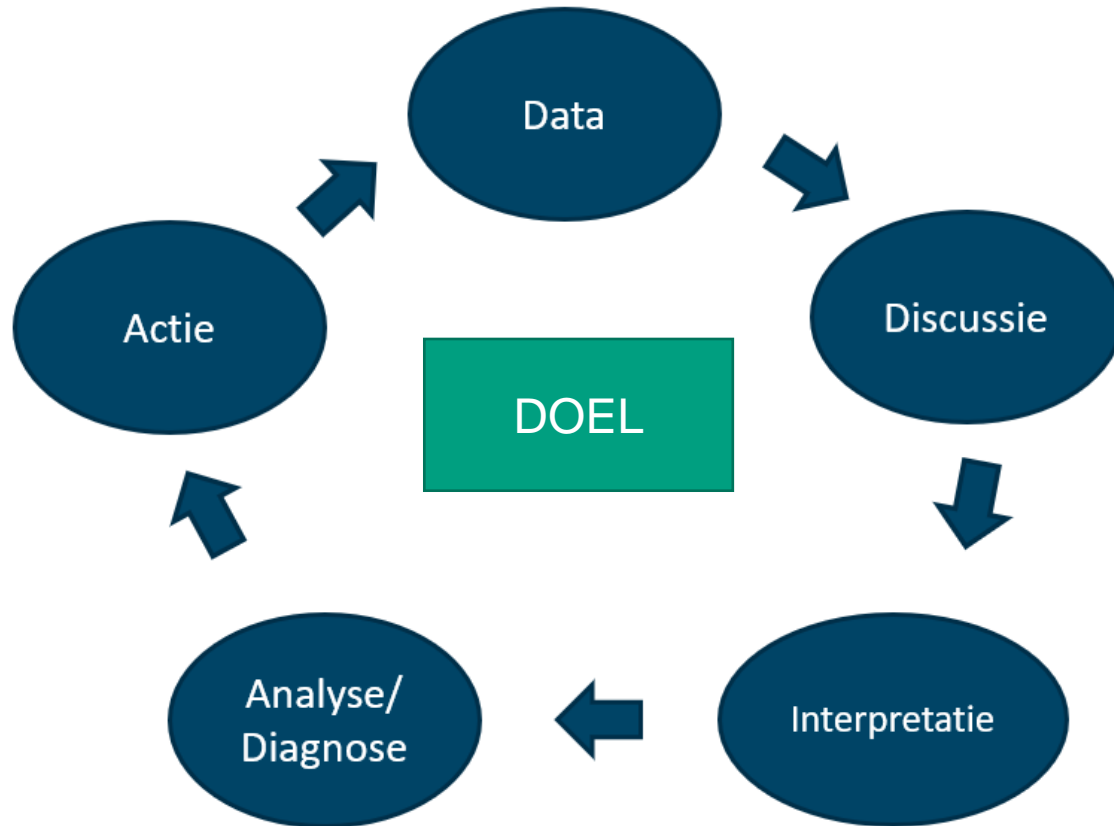
“Een proces waarin, vanuit een doel, informatie omgezet wordt in kennis over de organisatie om interne processen te stroomlijnen en verbeteren.”

Het hoe van informatiegebruik

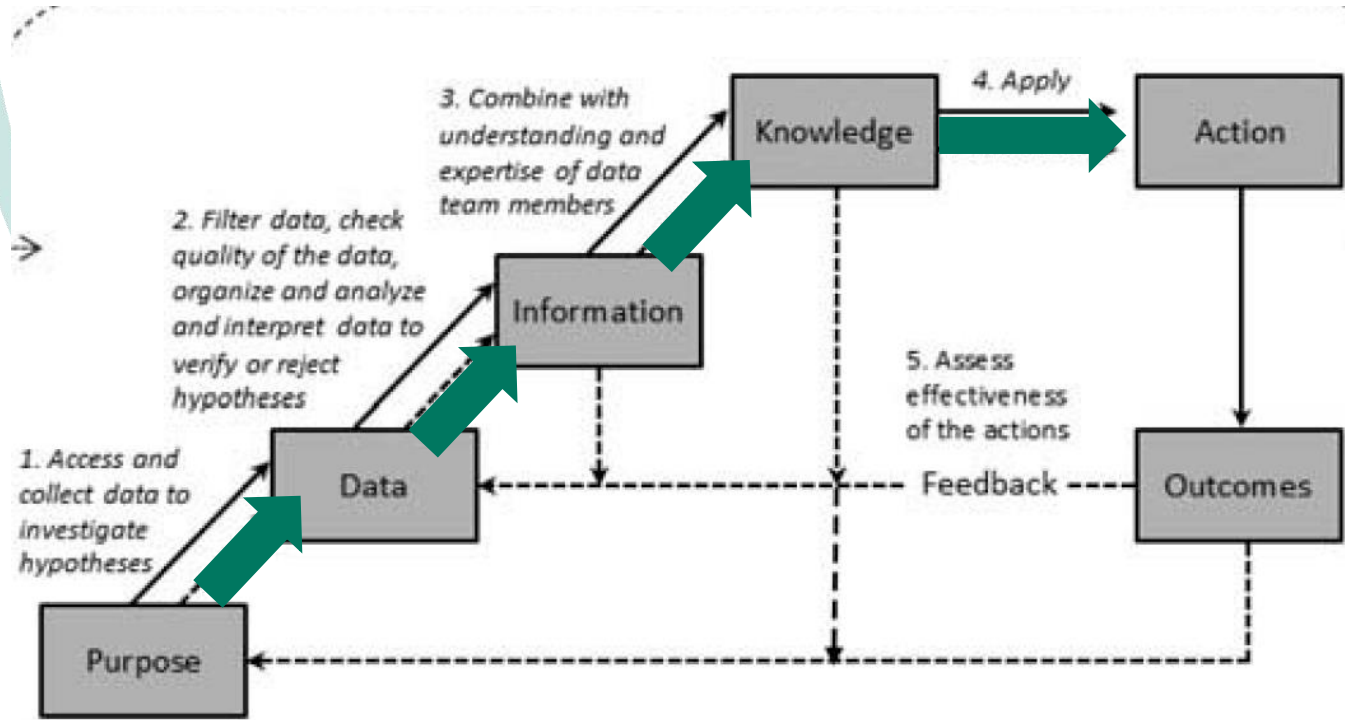
- Doel voorop stellen
- Data verzamelen / raadplegen
- Data bediscussiëren en interpreteren
- Oorzaken bedenken en toetsen
- Actie ondernemen en evalueren

Wat is informatiegebruik NIET?

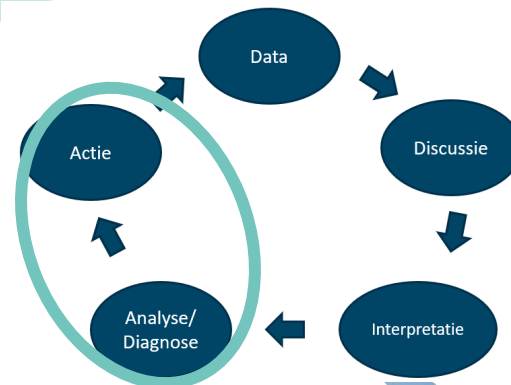
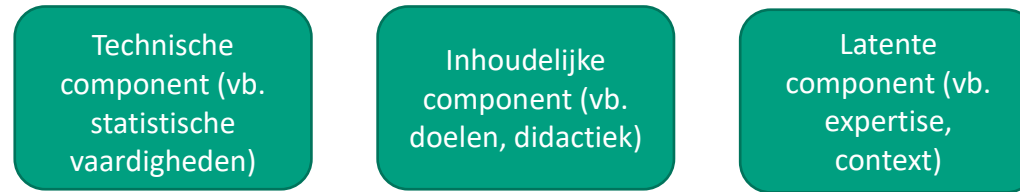
- Informatie de doelen laten lei/ijden
- Een 'quick fix'
- Inspelen op alle informatie die binnen komt

Wat is informatiegeletterdheid?

“Alle kennis en vaardigheden die nodig zijn om kennis te creëren uit informatie en gepaste acties te ondernemen”

Wat is informatiegeletterdheid?

Drie lessen uit onderzoek

Pas op voor 'blind' varen

Welke informatie gebruiken schoolleiders en leraren? (N = 1251)

Type informatie	gem	SD
Informatie over kenmerken en het (schools) functioneren van leerlingen	3,82	0,69
Informatie over het lokale onderwijslandschap	2,28	1,08
Beleidsinformatie	3,22	0,92
Informatie over opbrengsten van de school	2,98	0,97
Informatie over onderwijsprocessen	3,65	0,82
Informatie over het functioneren van de school	3,26	0,92

Gemeten op een 5-puntenschaal

Pas op voor 'blind' varen

Welke informatie gebruiken schoolleiders en leraren? (N = 1251)

Type informatie	gem	SD
Informatie over kenmerken en het (schools) functioneren van leerlingen	3,82	0,69
Informatie over het lokale onderwijslandschap	2,28	1,08
Beleidsinformatie	3,22	0,92
Informatie over opbrengsten van de school	2,98	0,97
Informatie over onderwijsprocessen	3,65	0,82
Informatie over het functioneren van de school	3,26	0,92

Gemeten op een 5-puntenschaal

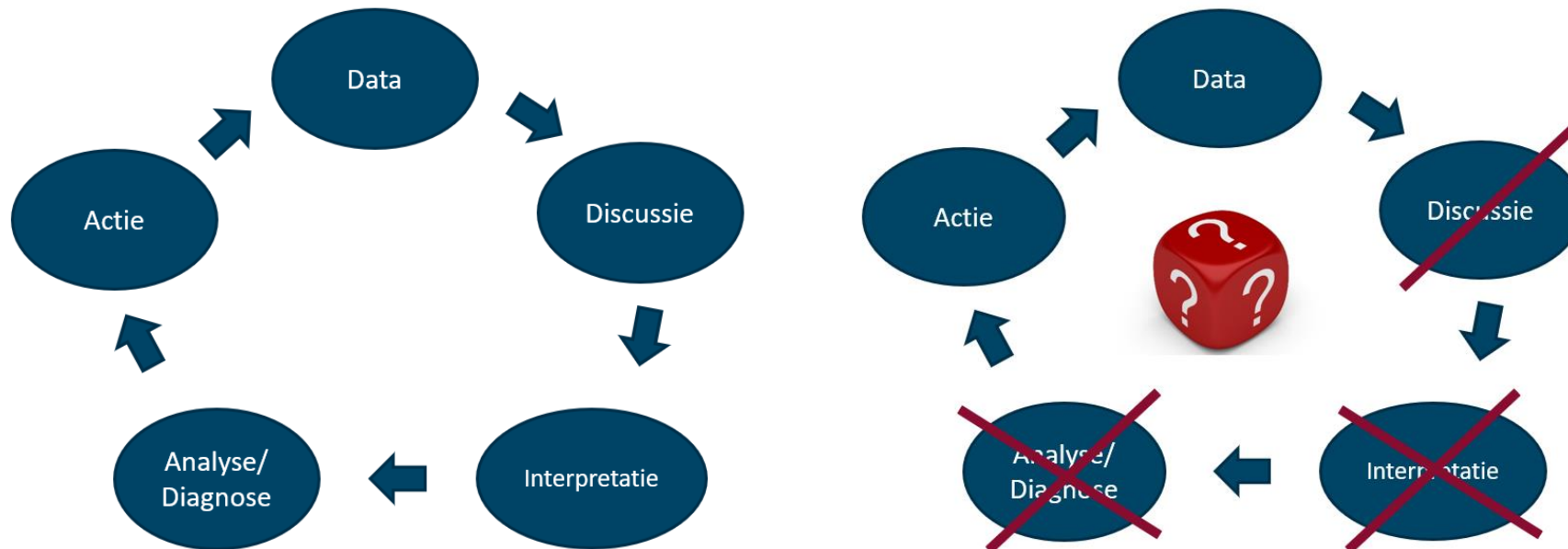
Pas op voor 'blind' varen

	Context	Input	Proces	Output
Macro	Op til staande innovaties (vb. tablets)	Verdeling SES over Vlaamse scholen	Onderzoek naar beleidsvoerend vermogen	Peilingen, PISA, ...
Regio	Beleidskeuzes van de koepel	Schoolloopbanen in de scholengemeenschap	Vormgeving zorg in andere scholen	Prestaties op IDP of OVSG-proef
Meso	Omgevingsanalyse van de school	Kenmerken leerlingenpopulatie	Kwaliteit van methode	Slaagpercentages vervolgonderwijs
Micro	Verwachtingen van ouders	Voorkennis van leerlingen	Informatie over vriendschappen	Leerprestaties van leerlingen

Biedt context en inzicht

Leer het proces waarderen

Leer het proces waarderen

Belang fasering:

- Buikgevoel onderbouwen of ontcrachten
(\leftrightarrow *confirmation bias*)
- Vanzelfsprekendheden in vraag stellen
- Oorzaken onderzoeken en aanpakken
- Acties die passen op onderliggende problemen
- Data misbruik

Leer het proces waarderen

Meerwaarde van 'struikel'processen:

- Gezamenlijke doelgerichtheid
- Samenwerking
- Diepgaande reflectie
- Professionaliteit
- ...

Wees *samen* verantwoordelijk...

Samenwerken aan informatiegebruik...

- vergroot de effectiviteit ervan
- creëert wederzijdse verwachtingen
- Zorgt voor samen-leren

... en waardeer verschillende blikken

Doordenker

“Informatiegeletterdheid voor
informatiegebruik?”

Of

“Informatiegebruik voor
informatiegeletterdheid?”